

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Олександр ДАВИДОВ

Олександр Давидов 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка знань

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)
спеціальність 051 Економіка
(шифр і назва)
освітні програми Економіка та економічна політика
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(шифр і назва)
вид дисципліни вибіркова
(обов'язкова / за вибором)
факультет Економічний

2023 / 2024 навчальний рік

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “ Економіка знань ” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр (назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня) спеціальності (напряму) 051 економіка спеціалізації економіка та економічна політика.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про економіку знань та інтелектуальний потенціал людини як провідний виробничий ресурс у сучасній економіці.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни “Економіка знань” є: вивчення положень концепції економіки знань, необхідних для осмислення процесів, що відбуваються в соціально-економічній сфері постіндустріального суспільства; розвиток здатності здійснювати аналітичну діяльність в області економіки знань на основі системного вивчення сучасних досліджень з економіки знань і її прикладним аспектам; сприяння вмінню критично оцінювати результати досліджень в області економіки знань, виділяти перспективні напрямки; розвиток здатності формулювати й аргументувати власну позицію з проблем економіки знань та соціально-економічному розвитку країни, умінням використовувати на практиці отримані знання.

Навчальна дисципліна «Економіка знань» для здобувачів вищої освіти спрямована на формування загальних та фахових компетентностей, а саме:

- Загальних компетентностей:

- оцінка та забезпечення якості виконання робіт. Відповідальність та об'єктивність щодо результатів власної праці;

- проведення досліджень на відповідному рівні. Використовувати наявний арсенал методів та знань для вирішення навчально-наукових знань.

- Фахових компетентностей:

- здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

- навички використання сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин: 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни «Економіка знань»	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-
Семестр	
5-й	-
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
86 год.	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;
- виконувати дослідження за встановленим замовленням.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Сутність та характерні риси економіки знань.

Тема 1. Основні характеристики сучасного етапу соціально-економічного розвитку.

Тема 2. Основні концепції постіндустріального суспільства.

Тема 3. Порівняльна характеристика економіки знань, інформаційної економіки, інноваційної економіки.

Тема 4. Інформація та знання як провідні ресурси сучасного економічного розвитку.

Тема 5. Позаекономічні форми капіталу в економіці знань (інтелектуальний, людський, соціальний, культурний капітали).

Тема 6. Аналіз інтелектуального потенціалу. Інтелектуально власність як об'єкт оцінки.

Розділ 2. Умови формування економіки знань.

Тема 7. Працівник епохи знань. Особливості мотивації творчих працівників.

Тема 8. Сфера освіти як провідна сфера формування економіки знань

Тема 9. Взаємозв'язок провідних сфер в економіці знань: освіта, наука, культура і охорона здоров'я.

Тема 10. Фірма в економіці знань. Форми, методи та тенденції в галузі управління знаннями.

Тема 11. Економічна ефективність досліджень.

Тема 12. Організаційні особливості інноваційного проекту.

Тема 13. Державна науково-технічна політика. Інституційне забезпечення економіки знань.

Тема 14. Особливості становлення економіки знань в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорії міжнародної економіки												
Тема 1.	10	4	2			4						
Тема 2.	10	2	2			6						
Тема 3.	12	2	2			8						
Тема 4.	8	2	2			4						
Тема 5.	12	2	2			8						
Тема 6.	10	2	2			6						
Модульний контроль 1	4		2			2						
Разом за розділом 1	66	14	14			38						
Тема 7.	10	2	2			6						
Тема 8.	10	2	2			6						
Тема 9.	12	4	2			6						
Тема 10.	10	2	2			6						
Тема 11.	8	2	2			4						
Тема 12	10	2	2			6						
Тема 13.	10	2	2			6						
Тема 14.	10	2	2			6						
Модульний контроль 2	4		2			2						
Разом за розділом 2	84	18	18			48						
Усього годин	150	32	32			86						

4. Темі семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні характеристики сучасного етапу соціально-економічного розвитку	2
2	Основні концепції постіндустріального суспільства	2
3	Порівняльна характеристика економіки знань, інформаційної економіки, інноваційної економіки	2
4	Інформація та знання як провідні ресурси сучасного економічного розвитку	2
5	Позаекономічні форми капіталу в економіці знань (інтелектуальний, людський, соціальний, культурний капітали)	2
6	Аналіз інтелектуального потенціалу. Інтелектуально власність як об'єкт оцінки	2
7	Модульна контрольна робота 1	2

8	Працівник епохи знань. Особливості мотивації творчих працівників	2
9	Сфера освіти як провідна сфера формування економіки знань	2
10	Взаємозв'язок провідних сфер в економіці знань: освіта, наука, культура і охорона здоров'я	2
11	Фірма в економіці знань. Форми, методи та тенденції в галузі управління знаннями	2
12	Економічна ефективність досліджень	2
13	Організаційні особливості інноваційного проекту	2
14	Державна науково-технічна політика. Інституційне забезпечення економіки знань	2
15	Особливості становлення економіки знань в Україні	2
16	Модульна контрольна робота 2	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	Заоч на форма
1	Т.1. Основні характеристики сучасного етапу соціально-економічного розвитку	4	
2	Т.2. Основні концепції постіндустріального суспільства	6	
3	Т.3. Порівняльна характеристика економіки знань, інформаційної економіки, інноваційної економіки	8	
4	Т.4. Інформація та знання як провідні ресурси сучасного економічного розвитку	4	
5	Т.5. Позаекономічні форми капіталу в економіці знань (інтелектуальний, людський, соціальний, культурний капітали)	8	
6	Т.6. Аналіз інтелектуального потенціалу. Інтелектуально власність як об'єкт оцінки	6	
7	Підготовка до модульного контролю	2	
8	Т.7. Працівник епохи знань. Особливості мотивації творчих працівників	6	
9	Т.8. Сфера освіти як провідна сфера формування економіки знань	6	
10	Т.9. Взаємозв'язок провідних сфер в економіці знань: освіта, наука, культура і охорона здоров'я	6	
11	Т. 10. Фірма в економіці знань. Форми, методи та тенденції в галузі управління знаннями	6	
12	Т. 11. Економічна ефективність досліджень	4	
13	Т. 12. Організаційні особливості інноваційного проекту	6	
14	Т. 13. Державна науково-технічна політика. Інституційне забезпечення економіки знань	6	
15	Т. 14. Особливості становлення економіки знань в Україні	6	
16	Підготовка до модульного контролю	2	
	Разом	86	

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	18	
2	Поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації, опрацювання та підготовка огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей	20	
3	Підготовка до виступу на семінарських заняттях	16	
4	Підготовка та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм, медіа-презентацій тощо	8	
5	Опрацювання творчих самостійних завдань	16	
6	Систематизація вивченого матеріалу перед іспитом	8	
	Разом	86	

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання

У процесі навчання для досягнення освітніх цілей застосовуються наступні методи навчання: лекція, проблемний виклад навчального матеріалу, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні методи, бесіда, дискусія, частково-пошуковий і дослідницький методи.

8. Методи контролю

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою та відповідно до Європейської системи залікових кредитів (ECTS). Підсумком курсу є **залік**.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах: виконання самостійної роботи та роботи на семінарських (практичних) заняттях; проведення поточного модульного контролю.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій, доповіді на основі самостійного поглибленого вивчення питання з теми курсу; доповнення, запитання до виступаючого, рецензії на виступ; участь у дискусіях та виконанні завдань.

Підсумковий контроль знань здійснюється в кінці – залік – проводиться у письмовій формі, оцінюється в 40 балів та має наступну структуру:

- теоретична частина – 3 питання відкритої форми;
- практична частина – презентація творчого завдання.

Результати семестрового заліку: «зараховано» або «не зараховано», виводиться за сумою балів, набраних студентом протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного й проміжного контролю), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних студентом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і проміжного контролю) та за результатами підсумкового контролю (заліку), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

9. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
Розділ 1							Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
5	4	4	4	5	4	4	5	4	5	4	3	5	4	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання участі у семінарських заняттях:

- активна участь у дискусії;
- ґрунтовність і повнота відповідей на запитання;
- обсяг і якість аргументації, що застосовується при відповіді на запитання (використання довідкової інформації).

Критерії оцінювання самостійної роботи:

- обсяг і якість використаних джерел інформації;
- відповідність темі завдання;
- коректність виконання завдання;
- наявність презентаційних матеріалів.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

- правильність відповідей

Критерії оцінки самостійної аналітичної роботи:

- уміння підібрати наукову літературу по темі;
- інформаційна насиченість, новизна, оригінальність викладу питань;
- простота і дохідливість викладу;
- структурна організованість, логічність, граматична правильність і стилістична виразність;
- переконливість, аргументованість, практична значущість і теоретична обґрунтованість пропозицій і висновків;

Критерії оцінювання залікової роботи:

- ґрунтовність і повнота відповідей на запитання;
- обсяг і якість аргументації, що застосовується при відповіді на запитання (наведення прикладів, довідкова інформація).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Гузар У.Є. Економіка знань та її перспективи для України // Регіональна економіка 2009, №1 . – с. 27-35.
2. Економіка знань та її перспективи для України : [наук. доп.] / [Гесць В.М., Александрова В.П., Бажал Ю.М., Данько М.С., Дем'яненко В.В.] ; Ін-т екон. прогнозування НАН України. – К., 2005. – 168 с.
3. Інтелектуальний капітал підприємства як об'єкт оцінки : монографія / [авт. кол.: К.Г. Сердюков, Н.Л. Гавкалова, М.П. Хохлов [та ін.]]. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 323 с. .
4. Інформаційна економіка: концепція, сутність та розвиток / О.А. Зінченко, П. Даріюш, Д.С. Зінченко // Економічний вісник НТУУ «КПІ». — 2019. — №16. — С. 3-13.
5. Тищенко В.Ф. Економіка знань як актуальна основа сучасного розвитку України та її регіонів : монографія / В.Ф. Тищенко – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 271 с.
6. Томах В.В. Економіка знань : конспект лекцій / В.В. Томах – Х. : ХНЕУ, 2011. – 135 с.
7. Турчіна, С. Г. Розвиток економіки знань в умовах інтеграції України до світового господарства / С.Г. Турчіна // Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/13_2_2017ua/31.pdf.
8. Федулова Л. І. Економіка знань: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Любов Іванівна Федулова; НАН України; Ін-т екон. та прогноз. НАН України. – К., 2009. – 600 с.
9. Федулова Л.І. Економіка знань [підручник] / Л.І. Федулова // Ін-т екон. та прогноз. - К.: 2009. – 600 с. Зінченко, О. А.

Допоміжна література

1. Барилюк Е. Новий рекорд. Інвестиції в українських ІТ перевищили \$500 млн. Режим доступу://<https://tech.liga.net/technology/novosti/investitsii-v-ukrainskiy-it-v-2019-m-prevysili-500-mln>.
2. Белорус О.Г. Глобальна економіка знань як перспективна парадигма розвитку світового господарства // Наукові праці НДФІ. - 2018. - № 4 (85). – с. 157-159.
3. Дмитришин Л. І., Бушинська В. В. Рейтингове оцінювання розвитку економіки знань у регіонах України // Проблеми економіки № 3, 2017. – с. 145 – 151.
4. Дяків, О. Розвиток економіки знань в організації, яка самонавчається / О. Дяків, Д. Шушпанов, В.Пошелюжний // Вісник Тернопільського національного економічного університету. — 2020. — Вип. 1. — С.113–125.
5. Іванова В.В. Економіка, заснована на знаннях, та економіка знань: адекватність використання категорій //Механізм регулювання економіки, 2011, № 3. – с. 47-54. Режим

доступу:

https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_14/V_V_IvanovaKnowledge_based_economy_and_knowledge_economy_adequacy_of_categories_usage.pdf.

6. Ілляшенко С. М., Голишева Є. О., Колодка А. В. Управління інтелектуальним капіталом підприємства: монографія. Суми : ТОВ «Триторія», 2017. - 360 с.
7. Ілляшенко, С. М. Управління знаннями в системі інноваційного розвитку організації / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна, Н.С. Ілляшенко, Г.О. Комарницька // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2017. — №1. — С. 231-241.
8. Колот А.М., Герасименко О.О Концепт "ПРАЦЯ 4.0": теоретико-прикладні засади формування та розвитку // Економіка і прогнозування. 2020, № 1. – с. 7-31. Режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_20_1_07_uk.pdf.
9. Кучерова Г.Ю. Трансформація соціального капіталу шляхом впровадження адаптивної соціальної технології крос-функціональної взаємодії зацікавлених сторін бізнесу та суспільства // Актуальні проблеми економіки. - №10 (220), 2019. – с. 93-102.
10. Маслак О. І., Данилко В. К., Гришко Н. Є., Скрипнюк К. О. Економіка знань: еволюція наукових уявлень, складові та чинники формування в новітніх умовах. Ефективна економіка. 2020. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8457>.
11. Мельник Л.Ю. Інтеграція освіти, науки та виробництва в економіці знань аграрної сфери // Економіка АПК, 2017, - № 11. – с. 67 – 73.
12. Мельник, Л.Ю. Еволюція наукових уявлень про економіку знань / Л. Ю. Мельник // Економічний вісник університету. — 2015. — Вип. № 26/1. — С.37-42.
13. Мусіна, Л.О. Основні засади переходу до економіки знань: перспективи для України / Л. О. Мусіна // Електронний ресурс. Режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_03_3_87_uk.pdf.
14. Приймак В.М. Управління знаннями / В. М. Приймак. — Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2019. — 240 с.
15. Рак, Н.Є. Економіка знань: сутність та фактори управління знаннями / Н. Є. Рак // Електронний ресурс. Режим доступу: http://ird.gov.ua/pe/re200903/re200903_224_RakNYe.pdf
16. Романуша, Ю.В. Дослідження проблем формування економіки знань в Україні / Ю. В. Романуша // Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2019/62.pdf.
17. Сахненко О.І. Економіка знань: теорія і державна політика // Науковий вісник Херсонського державного університету. - Випуск 8. Частина 3. - 2014. – с. 16-19. Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_08/113.pdf.
18. Світлична, В.Л. Теоретичний базис нової парадигми суспільства – економіки знань / В. Л. Світлична // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2015/No3/184-193.pdf>.
19. Сингаївська А.М. Економіка знань та освіта: філософський контекст. Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2007-1/05_Singaivska.pdf.
20. Федулова Л. І., Ємельяненко Л. М. Інвестування в цифрову економіку: глобальні тенденції та практика України. Економіка та держава. 2020. № 4. С. 6–13. Режим доступу: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4558&i=0>.
21. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток: еволюція поглядів та проблеми сучасного усвідомлення / Л. Федулова // Економічна теорія. - 2013. - № 2. - С. 28-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2013_2_4.
22. Федулова Л.І. Тенденції розвитку національних інноваційних систем: уроки для України / Л. І. Федулова // Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 4. - С. 94-104. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2015_4_13.
23. Хусаїнов Р.В., Янченко А.Ю., Руденко М.М. Економіки знань: сутність, складові, специфіка // «Молодий вчений». № 11 (26) листопад, 2015 р. – с. 99-103. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/11/124.pdf>.

24. Штангрет А.М. Управління процесом формування людського капіталу як основи розвитку економіки знань // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Вип. 25.3 . – с. 396-400.
25. Юрчак О. Економіка знань – на порозі справжніх змін. Режим доступу: <https://industry4-0-ukraine.com.ua/2019/08/23/knowledge-economy-na-porozih-spravzhnih-zmin/>.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. «Актуальні проблеми економіки». Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://eco-science.net/>.
2. «Економіка і прогнозування». Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ief.org.ua/>.
3. «Економіка України». Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://economyukr.org.ua/?lang=uk/>.
4. «Економічна теорія». Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://etet.org.ua/>.
5. «Моделювання та інформаційні системи в економіці». Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/periodic/zb_mise/.
6. «Соціальна економіка». Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/socseconom/index>.
7. «Соціально-трудова відносина: теорія та практика». Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://stvua.com/>.
8. «Стратегія економічного розвитку України». Науковий журнал. Режим доступу Науковий журнал. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukr-socium.org.ua/uk/>.
9. Statistics Division of United Nations (UNSD) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://unstats.un.org/home/>.
10. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
11. Конференція ООН з торгівлі та розвитку [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://unctad.org/>.
12. Міжнародна організація праці [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ilo.org/>.
13. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.imf.org>.
14. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.me.gov.ua/.
15. Організація економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.oecd.org>.
16. Організація об'єднаних націй [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.un.org/>.
17. Світова організація інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.wipo.int/>.
18. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.wto.org/>.
19. Світовий банк [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.worldbank.org>.